2015 m. birželio 11 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0233

Neseniai organizacijoje FIFA atskleisti aukšto lygio korupcijos atvejai

2015 m. birželio 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl neseniai organizacijoje FIFA atskleistų aukšto lygio korupcijos atvejų (2015/2730(RSP))

(2016/C 407/12)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į 2014 m. vasario 3 d. Komisijos ES kovos su korupcija ataskaitą (COM(2014)0038),

— atsižvelgdamas į 2011 m. birželio 6 d. Komisijos komunikatą „Kova su korupcija ES“ (COM(2011)0308),

— atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui prevencijos ([1]),

— atsižvelgdamas į 2011 m. sausio 18 d. Komisijos komunikatą „ES lygmens veiksmų sporto sektoriuje svarbos didinimas“ (COM(2011)0012),

— atsižvelgdamas į 2012 m. vasario 2 d. EP rezoliuciją dėl ES lygmens veiksmų sporto sektoriuje ([2]),

— atsižvelgdamas į 2007 m. liepos 11 d. Komisijos baltąją knygą dėl sporto (COM(2007)0391),

— atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 21 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliuciją dėl Europos Sąjungos darbo plano sporto srityje (2014–2017 m.),

— atsižvelgdamas į 2013 m. kovo 14 d. EP rezoliuciją dėl susitarimų dėl varžybų baigties ir korupcijos sporte ([3]),

— atsižvelgdamas į 2015 m. balandžio 23 d. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliuciją dėl futbolo valdymo reformos,

— atsižvelgdamas į naują sporto programą pagal programą „Erasmus+“ ir visų pirmą jos tikslą – kovoti su tarpvalstybinėmis grėsmėmis sąžiningumui sporto srityje, pvz., dopingu, susitarimais dėl varžybų baigties ir smurtu, kartu su visų formų netolerancija ir diskriminacija, ir skatinti bei remti gerą valdymą sporto srityje,

— atsižvelgdamas į Stokholmo programą „Atvira ir saugi Europa piliečių labui ir saugumui“,

— atsižvelgdamas į organizacijos FIFA įstatų 2 straipsnį, kuriame nustatyta, kad FIFA tikslai, be kita ko, yra šie: „skatinti sąžiningumą, etiką ir sąžiningą žaidimą siekiant užkirsi kelią visiems metodams ar veiksmams, pavyzdžiui, korupcijai, dopingo vartojimui ar manipuliavimui varžybomis, kuriais gali būti pažeistas varžybų, rungtynių, žaidėjų, pareigūnų ir narių sąžiningumas arba sudarytos sąlygos piktnaudžiauti futbolo asociacija“,

— atsižvelgdamas į Michaelio Garcios ataskaitą apie prieštaringai vertinamą konkurso dėl teisės surengti Pasaulio futbolo čempionatus 2018 ir 2022 m. procesą, kurią FIFA sutiko paskelbti 2014 m. gruodžio mėn.,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,

([1]) OL L 141, 2015 6 5, p. 73.
([2]) OL C 239 E, 2013 8 20, p. 46.
([3]) Priimti tekstai, P7_TA(2013)0098.

2015 m. birželio 11 d., ketvirtadienis

A. kadangi 2015 m. gegužės 27 d. Šveicarijos institucijos Ciuriche suėmė 14 organizacijos FIFA pareigūnų, įskaitant prezidento pavaduotoją; kadangi JAV teisingumo departamento prašymu buvo suimti asmenys, įtariami pinigų plovimu, reketu, sukčiavimu ir kyšininkavimu, kurio suma siekia per 150 mln. JAV dolerių;

B. kadangi Šveicarijos ir JAV institucijos taip pat pradėjo atskirus baudžiamosios veikos tyrimus, susijusius su tuo, kaip Rusijai ir Katarui buvo suteikta teisė atitinkamai organizuoti 2018 m. ir 2022 m. Pasaulio futbolo čempionatus;

C. kadangi daugelį metų FIFA veikė kaip neatskaitinga, neskaidri ir akivaizdžiai korumpuota organizacija; kadangi neseniai įvykdyti areštai patvirtino, kad sukčiavimas ir korupcija organizacijoje FIFA yra sisteminiai, plačiai paplitę ir nuolatiniai, o ne pavieniai netinkamo elgesio atvejai, kaip teigė buvęs FIFA prezidentas Joseph Blatter;

D. kadangi, nepaisant aukšto rango FIFA pareigūnams iškeltų kaltinimų ir jų arešto bei FIFA apėmusios krizės, 2015 m. gegužės 29 d. Joseph Blatter buvo išrinktas FIFA prezidentu penktai kadencijai; kadangi tai, kad FIFA vėl išrinko Josephą Blatterį prezidentu, ir jos sprendimas nepaskelbti M. J. Garcios ataskaitos apie tai, kaip Rusija ir Kataras buvo atrinkti organizuoti atitinkamai 2018 ir 2022 m. Pasaulio futbolo čempionatus, parodo, kad FIFA veikė neatsakingai ir neatskaitingai ir nuolat nenorėjo įgyvendinti reformų arba pokyčių, kurių reikėjo siekiant tobulinti tarptautinio futbolo valdymą;

E. kadangi dėl Josepho Blatterio atsistatydinimo ir FIFA pareigūnų arešto buvo sudarytos galimybės imtis radikalių organizacijos FIFA struktūros ir veiklos reformų siekiant pagerinti jos valdymą ir kovoti su korupcija jos viduje, kurių būtina imtis skubos tvarka;

F. kadangi sporto organizacijų sąžiningumas yra labai svarbus, nes profesionalų ir mėgėjų sportas atlieka pagrindinį vaidmenį visuotinio taikos, pagarbos žmogaus teisėms ir solidarumo propagavimo srityje, teikia visuomenei sveikatos srities ir ekonominę naudą ir atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį pabrėžiant esmines švietimo ir kultūros vertybes bei skatinant socialinę įtrauktį;

G. kadangi už švietimą, kultūrą, jaunimo reikalus ir sportą atsakingas Europos Komisijos narys Tibor Navracsics savo 2015 m. birželio 3 d. pareiškime pasmerkė pastarojo meto įvykius organizacijoje FIFA ir paragino atkurti pasitikėjimą ir sukurti tvirtą gero organizacijos FIFA valdymo sistemą;

H. kadangi Komisija ir Taryba pripažino, jog geram žaidimo valdymui užtikrinti reikalinga futbolo valdymo organų ir valdžios institucijų partnerystė, kurią plėtojant būtų gerbiamas profesionalų sporto savireguliacinis pobūdis ir būtų paskatintas struktūrinis dialogas sporto klausimu;

I. kadangi sporto organizacijų skaidrumas, atskaitomybė ir demokratija, t. y. geras valdymas, – tai būtina sąlyga siekiant tokios savireguliacinės tvarkos ir siekiant veiksmingai bei struktūriškai užkirsti kelią sukčiavimui ir korupcijai sporto srityje ir su jais kovoti;

J. kadangi Parlamentas jau anksčiau paragino futbolo valdymo organus užtikrinti didesnę demokratiją, skaidrumą, teisėtumą, atskaitomybę (t. y. finansinį auditą turi atlikti nepriklausoma audito institucija) ir gerą valdymą ir paprašė Komisijos pateikti gaires, kaip būtų galima paremti teisėtą ir tinkamą savireguliaciją;

K. kadangi, jei korupcija nebus šalinama nedelsiant ir tinkamai, galbūt toliau mažės pasitikėjimas sporto institucijomis ir iškils grėsmė viso sporto sektoriaus sąžiningumui;

L. kadangi kova su korupcija – tai vienas iš Stokholmo programos, kuria vadovaujantis Komisija imasi veiksmų teisingumo ir vidaus reikalų srityje, prioritetų;

M. kadangi, be to, sportas – didelis ir sparčiai augantis ES ekonomikos sektorius, labai padedantis siekti ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo tikslų, teikiantis pridėtinę vertę ir darantis poveikį užimtumui, kai skatinamas didesnis nei vidutinis augimas;

1. yra pasipiktinęs dėl sistemingos ir šokiruojančios korupcijos, atskleistos FIFA, ir norėtų pabrėžti savo nuomonę, kad šie kaltinimai visiškai nestebina;

2. ragina sporto organizacijas, valstybes nares ir ES visapusiškai bendradarbiauti šiuo metu ir ateityje vykstant visiems tyrimams dėl tariamai korumpuotos organizacijos FIFA praktikos;

3. pabrėžia, kad itin svarbu, jog Šveicarijos ir JAV teisminės institucijos ištirtų FIFA vykdomojo komiteto sprendimą suteikti teisę 1998, 2010, 2018 ir 2022 m. Pasaulio futbolo čempionatus surengti atitinkamai Prancūzijoje, Pietų Afrikoje, Rusijoje ir Katare;

4. pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad tolesnis buvusios korupcijos praktikos organizacijoje FIFA tyrimas apimtų, jeigu pagrįsta, visų pareigūnų, dariusių finansinius pažeidimus, pašalinimą ir sprendimų, susijusių su korupcija ar kriminaline veika, persvarstymą; ragina ES atidžiai stebėti šį procesą ir sudaryti reikiamas sąlygas nešališkam išorės tyrimui; pritaria organizacijos FIFA audito ir atitikties reikalavimams komiteto vadovo pareiškimui, kad suteiktos teisės rengti 2018 ir 2022 m. Pasaulio futbolo čempionatus galėtų būti anuliuotos, jei bus rasta įrodymų, kad šių teisių suteikimą lėmė korupcija;

5. smerkia tai, kad FIFA nepaskelbė visos M. J. Garcios ataskaitos, kurią ji sutiko paskelbti 2014 m. gruodžio mėn., tačiau iki šiol to nepadarė, ir ragina FIFA nedelsiant paskelbti minėtą ataskaitą;

6. pabrėžia, kad labai svarbu nustatyti aiškias ir skaidrias teisės rengti Pasaulio futbolo čempionatus suteikimo taisykles ir užtikrinti tinkamus informavimo ir priežiūros mechanizmus, kad laikantis šios procedūros būtų garantuojama šalių, siekiančių organizuoti renginį, lygybė ir galutinis sprendimas, grindžiamas tik jų projektų privalumais;

7. ragina visas tarptautines sporto organizacijas užtikrinti, kad bet kuri šalis, siekianti organizuoti didelio masto sporto renginį, įsipareigotų vykdant bet kokią veiklą, susijusią su renginio organizavimu ir vykdymu, tvirtai laikytis tarptautinių pagrindinių teisių apsaugos standartų;

8. reiškia savo susirūpinimą dėl darbuotojų migrantų, įdarbintų 2022 m. FIFA Pasaulio futbolo čempionato infrastruktūros objektams statyti, padėties Katare, įskaitant: kafalos sistemą, kuri yra priverstinio darbo sistema, ir dėl pavojingų darbo sąlygų, kuriomis šie darbuotojai priversti dirbti dideliame karštyje šešias dienas per savaitę ir verčiami gyventi labai prastomis sąlygomis perpildytose darbo stovyklose; ragina Katarą priimti teisės aktus pagrindinių darbo teisių srityje, juos ratifikuoti ir užtikrinti jų vykdymą, taip pat ratifikuoti Tarptautinę konvenciją dėl darbuotojų migrantų ir jų šeimų narių teisių apsaugos, priimti atitinkamus teisės aktus ir užtikrinti jų vykdymą;

9. pažymi, kad korupcija ir pinigų plovimas yra glaudžiai tarpusavyje susiję ir daugelyje valstybių narių vykdomi susitarimai dėl varžybų baigties ir kiti finansiniai nusikaltimai, dažnai susiję su tarptautiniu mastu veikiančiomis nusikalstamomis organizacijomis;

10. teigiamai vertina tiriamąją žurnalistiką, kuri išsakė didelį susirūpinimą dėl korupcijos FIFA gretose ir konkurso dėl teisės surengti Pasaulio futbolo čempionatą proceso; atsižvelgdamas į tai ragina visas sporto organizacijas sukurti veiksmingą reglamentavimo sistemą siekiant sudaryti palankesnes sąlygas informatoriams ir juos apsaugoti;

11. reiškia savo seniai susiformavusią nuomonę, kad korupcija FIFA viduje yra paplitusi, sisteminė ir įsigalėjusi, ir mano, kad organizacija labai pakenkė pasaulinio futbolo integralumui, o tai turės pražūtingų padarinių pradedant aukščiausiu profesionalų futbolo lygiu ir baigiant mėgėjiškais klubais;

12. tvirtai pabrėžia, kad futbolas, kaip populiariausia pasaulyje sporto šaka, neturėtų nukentėti dėl tokios korupcijos kultūros ir turėtų būti apsaugotas nuo pastarojo meto įvykių organizacijoje FIFA, o ne stigmatizuojamas dėl jų;

13. pakartoja, kad futbolas ir apskritai sportas daro didelį teigiamą socialinį poveikį milijonų piliečių, ypač jaunimo, kasdieniam gyvenimui;

14. teigiamai vertina Josepho Blatterio atsistatydinimą iš FIFA prezidento pareigų ir šiuo metu atliekamus baudžiamosios veikos tyrimus; primygtinai ragina FIFA vykdomąjį komitetą įgyvendinti struktūrines reformas siekiant organizacijoje užtikrinti skaidrumą ir atskaitomybę ir garantuoti atvirą, subalansuotą ir demokratinį sprendimų priėmimo procesą, įskaitant naujo prezidento rinkimų procesą, ir visiško korupcijos sporte netoleravimo politiką;

2015 m. birželio 11 d., ketvirtadienis

15. vis dėlto, reiškia didelį susirūpinimą dėl organizacijos FIFA, kaip pasaulinio futbolo valdymo organo, patikimumo ir reikalingų skubių reformų, kurios negalės būti rimtai pradėtos tol, kol nebus paskirta nauja vadovybė, o tai, vadovaujantis FIFA taisyklėmis, gali užtrukti dar devynis mėnesius; taigi ragina organizaciją FIFA skaidriu ir įtraukiu būdu išrinkti tinkamą laikinąjį vadovą, kuris nedelsiant pakeistų Josephą Blatterį;

16. primena, kad geras valdymas sporto srityje yra sporto organizacijų autonomijos ir savireguliavimo sąlyga ir atitinka skaidrumo, atskaitomybės ir demokratijos principus, ir pabrėžia visiško nepakantumo korupcijai sporte politikos svarbą; pabrėžia, kad sprendimų priėmimo procese turi būti tinkamai atstovaujama visiems suinteresuotiesiems subjektams, ir pažymi, kad gali būti pasinaudota kitų sporto organizacijų geriausios praktikos pavyzdžiais;

17. ragina užtikrinti, kad organizacija FIFA tvirtai įsipareigotų išsamiai peržiūrėti ankstesnius ir dabartinius sprendimus ir užtikrinti visišką skaidrumą ateityje, taip pat ir vykdomųjų bei vyresniųjų vadovų atlyginimų skaidrumą, siekiant sukurti vidaus savireguliacijos procedūras ir veiksmingus nustatymo, tyrimo ir sankcijų mechanizmus;

18. mano, kad ši peržiūra turėtų apimti FIFA įstatus, struktūrą, kodeksus ir veiklos politiką bei praktiką, vykdomojo komiteto narių, įskaitant prezidentą, kadencijos ribų ir nepriklausomo išsamaus patikrinimo nustatymą, taip pat visiškai nepriklausomą išorės finansinį auditą, per kurį būtų įvertintas organizacijos finansinių ataskaitų patikimumas;

19. primygtinai ragina organizaciją FIFA užtikrinti, kad būtų įgyvendinami griežti etiniai standartai ir jos vadovybės ir vykdomojo komiteto elgesio kodeksas ir kad šį įgyvendinimą prižiūrėtų nepriklausomas stebėsenos organas;

20. ragina visus sporto valdymo organus įsipareigoti laikytis gero valdymo praktikos ir didinti skaidrumą siekiant sumažinti pavojų nukentėti nuo korupcijos; atsižvelgdamas į tai rekomenduoja skiriant visų organizacijų valdybų ir vykdomųjų komitetų narius labiau atsižvelgti į lyčių pusiausvyrą, ypač siekiant priminti, kad sportas, ypač futbolas, nėra vien tik vyrų prerogatyva; mano, kad didesnis atvirumas paskatintų didesnį skaidrumą;

21. ragina visus rėmėjus ir transliuotojus, su kuriais sudarytos sutartys, reikalauti, kad būtų vykdomas organizacijos FIFA reformų procesas, ir jį remti viešai pasisakant prieš korupciją sporte, o savo žodžius patvirtinti nuolat daromu spaudimu;

22. ragina UEFA ir nacionalines futbolo asociacijas dėti dar daugiau pastangų siekiant iki 2016 m. pabaigos organizacijoje FIFA įgyvendinti esmines reformų priemones ir ypač šioje rezoliucijoje išdėstytas rekomendacijas tiesiogiai ir per savo atstovų FIFA vykdomajame komitete ir nacionalinėse futbolo asociacijose agentūrą;

23. ragina Komisiją ir valstybes nares dar aktyviau vykdyti veiklą ir veiksmus, susijusius su geru valdymu pagal ES darbo planą sporto srityje, ir teikti jiems pirmenybę, taip pat užtikrinti, kad nacionalinės sporto asociacijos visapusiškai dalyvautų įgyvendinant veiksmus, kuriais siekiama geresnio valdymo Europos ir tarptautiniu lygmenimis;

24. ragina Komisiją, koordinuojant su valstybėmis narėmis ir bendradarbiaujant su Interpolu, Europolu ir Eurojustu, imtis visų reikiamų priemonių, įskaitant veiksmingą priemonių taikymo užtikrinimą, siekiant ES teritorijoje šalinti kiekvieną organizacijos FIFA ir nacionalinių futbolo asociacijų pareigūnų korupcijos ženklą, ir padidinti Europos teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą pasinaudojant jungtinėmis tyrimų grupėmis ir baudžiamojo persekiojimo institucijų bendradarbiavimu;

25. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į tarptautinį korupcijos sporte pobūdį, kovojant su ja būtina užtikrinti dar veiksmingesnį visų suinteresuotųjų šalių, įskaitant viešosios valdžios institucijas, teisėsaugos tarnybas, sporto sektoriaus subjektus, sportininkus ir rėmėjus, bendradarbiavimą, ir kad kartu reikėtų skirti didesnį dėmesį švietimui ir prevenciniams veiksmams šioje srityje;

26. teigiamai vertina naują sporto programą pagal programą „Erasmus+“ , kurią įgyvendinant remiami tarptautiniai švietimo projektai, kuriais kovojama su tarpvalstybinėmis grėsmėmis sąžiningumui ir etikai sporto srityje, pvz., dopingu, susitarimais dėl varžybų baigties ir smurtu, kartu su visų formų netolerancija ir diskriminacija, ir siekiama skatinti bei remti gerą valdymą sporto srityje;

27. ragina valstybes nares ir sporto federacijas tinkamai informuoti ir nuo mažens šviesti visų lygių (profesionalus ir mėgėjus) sportininkus ir vartotojus; ragina sporto organizacijas sukurti ir atkakliai vykdyti išsamias prevencijos ir švietimo programas, kuriomis būtų nustatomi aiškūs įsipareigojimai klubams, lygoms ir federacijoms, visų prima susiję su nepilnamečiais;

28. palankiai vertina naujausią susitarimą dėl Ketvirtosios kovos su pinigų plovimu direktyvos ir pritaria aktyviam visų naujame teisės akte numatytų priemonių naudojimui sprendžiant šį klausimą; ragina Komisiją nuolat stebėti ES kovos su pinigų plovimu teisės akto įgyvendinimą siekiant užtikrinti, kad jo pakanka norint kovoti su korupcija sporte, ir užtikrinti ES registruotų sporto valdymo organų ir jų pareigūnų priežiūrą;

29. atkakliai tvirtina, kad kova su korupcija FIFA valdymo organuose turėtų būti papildyta aiškiais FIFA, ES, valstybių narių ir kitų suinteresuotųjų šalių įsipareigojimais ir priemonėmis, skirtomis kovai su kitais sporto organizacijose vykstančiais nusikaltimais, ypač susitarimais dėl varžybų baigties, kurie dažnai yra susiję su tarptautinio masto organizuotu nusikalstamumu;

30. pabrėžia, kad būtina, jog į visas būsimas reformas profesionalaus sporto ir ypač futbolo srityje būtų įtrauktos esminės nuostatos, kuriomis būtų apsaugotos sportininkų, trenerių ir komandų teisės; todėl atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu Europos sporto srityje spręsti žaidėjų teisių priklausymo trečiajai šaliai problemą;

31. pritaria kampanijos „New FIFA Now“ metu išsakytam raginimui įsteigti nepriklausomą, nevyriausybinę FIFA reformos komisiją, kurią prižiūrėtų nepriklausoma tarptautinė institucija;

32. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Tarptautinei futbolo asociacijų federacijai (FIFA), Europos futbolo asociacijai (UEFA), nacionalinėms futbolo asociacijoms, Europos profesionalaus futbolo lygų asociacijai (EPFL), Europos klubų asociacijai (ECA) ir Tarptautinei profesionalių futbolininkų asociacijų federacijai (FIFPRO).